

08.11.2021

Asia/15

§ 810

V 24.11.2021, Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupunkiviljelyn edistämisestä

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii yhteistyössä asiasta kiinnostuneiden järjestöjen ja osuuskuntien kanssa suunnitelman siitä, miten kaikille halukkaille kaupunkilaisille voidaan tarjota mahdollisuus viljelypalstaan tai viljelylaatikkoon, joka sijaitsee korkeintaan viidentoista minuutin kävelymatkan päässä kotoa. Lisäksi aloitteentekijät esittävät selvitetäväksi, miten halukkaille kaupunkilaisille voidaan tarjota mahdollisuus säilytystilaan maakellarissa, tai maakellarin olosuhteita vastaavassa tilassa, joka sekin sijaitsee korkeintaan viidentoista minuutin kävelymatkan päässä kotoa.

Kaupunki pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Kaupungilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta tarjota maakellareita yhteiskäyttökellareiksi. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa toimintaa. Yhdistys olisi paras taho vastaamaan tällaisen toiminnan tasapuolisesta ja valvotusta organisoinnista. Myös maakellarit edellyttävät vuosittaista siivousta ja niiden toimivuudesta tulee huolehtia.

Helsingissä on tarjolla viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Kaupungissa on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, jotka ovat käytettävissä nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä.

Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu johtuen viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstakäyttöön.

Kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan "Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä". Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyviljelyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismah-

dollisuuksia. Lisäksi kerätään tietoja muun muassa kaupunkiviljelyalueiden viljelyaktiivisuuteen, ympäristön siisteyteen, turvallisuuteen, toiminnallisuuteen ja mahdollisten vesipisteiden sijainteihin liittyen. Työn on tarkoitus valmistua keväällä 2022. Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihoidella jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkivallalta. Perunakellareita ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, etteivät rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Oheismateriaali

1 Päivitettävänä oleva Viljellään kaupungissa -opas (2014)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 576

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki tarjoaa viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Helsingissä on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, joiden tarkoitus on toimia nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä. Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu joutuessaan viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin uudelleen kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstakäyttöön.

Helsingin kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan ”Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä”. Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyvilje-

lyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Kaupunkiviljelyalueista kerätään tietoja muun muassa viljelyaktiivisuudesta, ympäristön siisteydestä, turvallisuudesta, toiminnallisuudesta ja mahdollisista vesipisteiden sijainneista. Työ on valmis keväällä 2022.

Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihilla jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkivallalta. Perunakellareitakin ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, ettei rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Kaupungilla ei ole yhtäkään maakellaria, joka voisi toimia yhteiskäyttökellarina. Toimivan systeemin saavuttamiseksi tässäkin asiassa yhdistys olisi paras tapa vastaamaan tasapuolisesta ja valvotusta toiminnasta. Maakellaritkin täytyy siivota vuosittain ja huolehtia niiden toimivuudesta. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että se pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden kaupungissa halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Nummi, projektipäällikkö: 310 38475

[elina.nummi\(a\)hel.fi](mailto:elina.nummi(a)hel.fi)

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382

[katriina.arrakoski\(a\)hel.fi](mailto:katriina.arrakoski(a)hel.fi)

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626

08.11.2021

Asia/15

jussi.luomanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566